**КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики**

# СИЛАБУС

навчальної дисципліни

# ПП 2. Сучасна кримінально-виконавча політика України

**2026 - 2027 навчальний рік**

| | |
|---|---|
| **Викладач** | Абакумова Юлія Вікторівна, доктор юридичних наук, професор |
| **Контактний телефон** | +380504542938 |
| **Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)** | 477-426-2770, код доступу 6ahvuQ |
| **E-mail:** | julia_v_abakumova@ukr.net |
| **Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ** | http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4334 |
| **Консультації** | Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту |

## ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

| | | |
|---|---|---|
| **Рівень вищої освіти** | Другий (магістерський) | |
| **Галузь знань** | К Безпека та оборона | |
| **Спеціальність** | К9 Правоохоронна діяльність | |
| **Освітня програма** | Правоохоронна діяльність | |
| **Форма навчання** | Очна (денна), заочна | |
| **Мова викладання** | Українська | |
| **Курс (рік навчання), семестр** | Курс 1, семестр 1 | |
| **Цикл підготовки** | Професійної підготовки | |
| **Статус дисципліни** | Обов’язкова | |
| **Обсяг дисципліни** | Кількість кредитів ECTS | 4 |
| | Загальна кількість годин | 120 |
| | Аудиторних годин | 42 |
| | Лекції | 24 |
| | Практичні | 18 |
| | Самостійна робота | 78 |
| **Форма контролю** | Екзамен | |
| **Попередні компоненти (Пререквізити)** | Знання кримінального, кримінально-виконавчого права та основ правоохоронної діяльності | |
| **Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)** | Психологія управління та конфліктологія<br>Практична підготовка в правоохоронних органах | |

## МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета навчальної дисципліни**

Навчити критично аналізувати засади й практику реалізації кримінально-виконавчої політики України. Сформувати вміння оцінювати законність виконання покарань, дотримання прав засуджених і запропоновані напрями реформування пенітенціарної системи.

**Завдання навчальної дисципліни:**

- розглянути правові засади кримінально-виконавчої політики та діяльність органів, які її реалізують;
- аналізувати практику виконання покарань;
- застосовувати національні й міжнародні стандарти поводження із засудженими;
- навчити оцінювати ризики порушення прав людини та готувати пропозиції щодо вдосконалення правозастосування й роботи з ресоціалізації засуджених.

**У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:**

- принципи кримінально-виконавчої політики;
- систему органів та установ виконання покарань;
- правовий статус засуджених; механізми контролю і нагляду;
- засади пробації, ресоціалізації та підготовки до звільнення; міжнародні стандарти у сфері поводження з ув'язненими.

**Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:**

- аналізувати нормативні акти й судову практику;
- оцінювати законність рішень і дій у практичних ситуаціях виконання покарань;
- визначати способи захисту прав засуджених;
- порівнювати моделі пенітенціарної політики;
- планувати роботу підрозділу органу або установи виконання покарань, розподіляти професійні завдання, організовувати взаємодію та оцінювати результати їх виконання;
- аналізувати причини й умови повторного вчинення правопорушень та обґрунтовувати заходи запобігання рецидиву;
- складати аналітичні висновки та обґрунтовані рекомендації.

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

**Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

**Загальні компетентності**

ЗК 12. Здатність відповідати за розвиток професійних знань і практик та оцінювати стратегічний розвиток команди.

**Спеціальні (фахові) компетентності**

СК 1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК 3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК 4. Спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

СК 8. Здатність визначено і наполегливо ставити професійні завдання та організовувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за результати виконання цих завдань.

СК 11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

**Програмні результати навчання**

РН 3. Організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.

РН 5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН 11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

РН 15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

## ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Розділ 1. Засади та інститути кримінально-виконавчої політики**

Тема 1. Поняття, цілі, принципи та сучасні тенденції кримінально-виконавчої політики України.

Тема 2. Нормативні засади виконання кримінальних покарань; співвідношення кримінального та кримінально-виконавчого законодавства.

Тема 3. Система органів та установ виконання покарань; управління, підзвітність і контроль.

Тема 4. Правовий статус засуджених, гарантії прав людини та механізми оскарження.

**Розділ 2. Практика виконання покарань та реформування системи**

Тема 5. Виконання покарань, пов’язаних і не пов’язаних із позбавленням волі; пробація.

Тема 6. Безпека, дисципліна, запобігання катуванням і неналежному поводженню; міжнародні стандарти.

Тема 7. Ресоціалізація, реінтеграція, підготовка до звільнення та запобігання рецидиву.

Тема 8. Кримінально-виконавча політика в умовах воєнного стану та напрями післявоєнного реформування.

## ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час практичних занять і виконання завдань самостійної роботи.

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **екзамену** за білетами. Екзаменаційний білет містить теоретичне питання, завдання з аналізу нормативно-правової проблеми та ситуаційне завдання.

*Кожне завдання поточного контролю та екзаменаційна робота оцінюються за 100-бальною шкалою.*

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена оцінок за вісім завдань поточного контролю та екзамен. Частка поточного контролю становить 60%, екзамену — 40%.

**Підсумковий бал = ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)**

де:

$B_1$, $B_2$, $B_3$,...., $B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлені за 100-бальною шкалою; $k_1$, $k_2$, $k_3$,...., $k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + .... + k_n + k_{екз.} = 1$$

**Структура компонентів оцінювання та їх питома вага**

| Види навчальної діяльності здобувача | Шкала оцінювання завдання | Ваговий коеф. | Питома вага у загальній оцінці, % |
|---|---|---|---|
| Практичне завдання 1. Аналітичний огляд з аргументованими висновками | 100 | 0,08 | 8 |
| Практичне завдання 2. Письмовий правовий висновок щодо застосування законодавства до практичної ситуації | 100 | 0,08 | 8 |
| Практичне завдання 3. План організації роботи підрозділу з розподілом завдань, заходами взаємодії, контролю та професійного розвитку персоналу | 100 | 0,07 | 7 |
| Практичне завдання 4. Розв’язання ситуаційного завдання щодо захисту прав засудженої особи | 100 | 0,07 | 7 |
| Практичне завдання 5. Порівняльна таблиця виконання різних видів покарань і застосування пробації) | 100 | 0,07 | 7 |
| Практичне завдання 6. Аналіз практичної ситуації з правовим обґрунтуванням висновків | 100 | 0,08 | 8 |
| Практичне завдання 7. Проєкт програми ресоціалізації з аналізом причин повторних правопорушень, заходами запобігання рецидиву та показниками результативності | 100 | 0,08 | 8 |
| Практичне завдання 8. Аналітична записка з пропозиціями реформування системи | 100 | 0,07 | 7 |
| Екзамен | **100** | **0,40** | **40** |
| **Разом** | **100** | 1 | **100** |
| **Додаткові досягнення з навчальної дисципліни** (за наявністю)<br>Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності:<br>– участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни;<br>– участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни;<br>– публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях. | **До 10 балів** | | |

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

| 100-бальна система | шкала ЄКТС | Національна шкала | Характеристика вимог та критеріїв оцінювання |
|---|---|---|---|
| 90–100 | A | Відмінно | Самостійно й безпомилково застосовує кримінально-виконавче законодавство; точно визначає права та гарантії засуджених, компетенцію органів і належні засоби захисту; аргументовано зіставляє національні й міжнародні стандарти; формулює реалістичні рекомендації. |
| 82–89 | B | Добре | Правильно розв'язує більшість правових ситуацій, використовує відповідні нормативні положення, аргументує висновки; допускає незначні неточності у порівняльному аналізі чи деталізації механізмів виконання покарань. |
| 75–81 | C | Добре | Розуміє систему виконання покарань і правовий статус засуджених. Переважно правильно виконує практичні завдання, але висновки неповні, а окремі пропозиції потребують докладнішого обґрунтування. |
| 67–74 | D | Задовільно | Відтворює основні засади кримінально-виконавчої політики; розв'язує типові ситуації з помітними неточностями у виборі норм і процедур; потребує допомоги в аргументації висновків. |
| 60–66 | E | Задовільно | Володіє мінімально необхідними знаннями; частково визначає правові проблеми виконання покарань, але припускається суттєвих помилок у застосуванні гарантій та інституційних процедур. |
| 35–59 | FX | Незадовільно | Недостатньо аналізує практичні ситуації, неправильно визначає правові підстави рішень і не обґрунтовує вибір засобів захисту прав засуджених. Завдання потребують істотного доопрацювання. |
| 0–34 | F | Незадовільно | Не демонструє базових знань системи виконання покарань; не може встановити правову проблему або підготувати обґрунтований висновок навіть за допомоги викладача. |

### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка за шкалою ECTS | Оцінка за національною шкалою | |
|---|---|---|---|
| | | для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики | для заліку |
| 90-100 | A | відмінно | зараховано |
| 82-89 | B | добре | |
| 75-81 | C | | |
| 67-74 | D | задовільно | |
| 60-66 | E | | |
| 35-59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання | не зараховано з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

## ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | |
|---|---|
| **Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання** | З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень. |
| **Політика академічної доброчесності** | Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами.<br>У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету. |
| **Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану** | Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу.<br>*Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог*<br>У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів.<br>Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим.<br>Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі.<br>*Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин*<br>У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».*<br>Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів. |

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

### Основна література

1. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Р. Л. Сопільник та ін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 414 с. ISBN 978-966-941-867-8.

2. Дрьомін В. М., Марчук А. І., Цитряк В. Я. Кримінально-виконавче право : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2024. 104 с. DOI: https://doi.org/10.32837/11300.27816.

### Додаткові джерела та міжнародні стандарти

3. Європейські пенітенціарні правила : рекомендація Rec(2006)2-rev Комітету Міністрів Ради Європи, переглянута та доповнена 01.07.2020. URL: https://search.coe.int/cm?i=09000016809ee581.

4. Правила Ради Європи про пробацію : рекомендація CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів Ради Європи від 20.01.2010. Неофіційний переклад українською мовою. URL: https://rm.coe.int/doc/09000016806f4097.

5. United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules) : resolution A/RES/70/175 adopted by the United Nations General Assembly on 17 December 2015. URL: https://digitallibrary.un.org/record/816764.

### Нормативні документи

6. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15.

7. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 № 2713-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15.

8. Про пробацію : Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19.

9. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 № 1153-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-р.

10. Про затвердження операційного плану реалізації у 2025 і 2026 роках Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.10.2025 № 1188-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-2025-р.

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Законодавство України : офіційна база даних Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua.

2. Державна установа «Центр пробації» : офіційний вебсайт. URL: https://probation.gov.ua.

3. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини : офіційний вебсайт, доповіді та матеріали моніторингових відвідувань місць несвободи. URL: https://www.ombudsman.gov.ua.

4. HUDOC : база практики Європейського суду з прав людини. URL: https://hudoc.echr.coe.int.

5. Європейський комітет із запобігання катуванням та нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню (CPT) : стандарти, доповіді та рекомендації. URL: https://www.coe.int/en/web/cpt.